

Utdanningsplan for spesialiteten fordøyelsessykdommer

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten (Gastroseksjonen, HUS)

Hensikt og målsetting

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at utdanningen av legespesialister skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømning i utdanningsløpet. Det er derfor utformet en **overordnet utdanningsplan** for den enkelte spesialitet som angir hvordan virksomheten vil sikre at leger i spesialisering kan oppnå læringsmålene. Formålet med en overordnet utdanningsplan for hver av spesialitetene er å beskrive oppbygning og rekkefølge for hele utdanningsløpet i spesialiteten, inkludert spesialiseringssuppleringsstjeneste.

Forskriften stiller tydelige krav til hva utdanningsplanen skal inneholde. Denne planen er laget i henhold til Helse Vest sin mal for utforming av utdanningsplaner. Planen vil bli publisert på Helseforetakenes nettsider og være tilgjengelige for 1) spesialitetskomiteene som skal godkjenne og vurdere utdannings-virksomhetene og 2) for LIS som skal søke jobb.

Utdanningsplanene skal senest publiseres på Foretakenes nettsider - 1 juni 2019 og skal deretter oppdateres årlig.

Planen gjelder for perioden: 1.juni 2019 -31. mai 2020

Planen gjelder for følgende arenaer:

1. Seksjon for fordøyelsessykdommer, Haukeland Universitetssjukehus.
2. Mottaksklinikken, Haukeland Universitetssjukehus.
3. Voss sjukehus, som også er en del av Helse Bergen.
4. Det lages en egen plan for Haraldsplass diakonale sykehus som tilbyr tjenester innen fordøyelsessykdommer, men ikke ligger under Helse Bergen.

Fysisk utforming av avdelingen på Haukeland

Avdelingen fordeler sine aktiviteter på gastromedisinsk sengepost med følgende fordeling

1. 12 sju døgns senger pluss 4 femdøgn senger
2. Medisinsk poliklinikk
3. Medisinsk undersøkelsesavdeling (med us)
4. Gastroenterologisk spesiallaboratorium

Alle enhetene er plassert i Haukeland sykehus sin sentralblokk. Seksjonens overleger har kontorer i tilknytning til medisinsk undersøkelse eller i Armauer Hansens hus forbundet til sentralblokken med gangbro. De viktigste samarbeidende seksjoner er plassert i hovedblokken. Universitetsbiblioteket er plassert i BBB bygget forbundet til hovedblokken med gangbro.

Overleger

Seksjonen har 10.3 overlegestillinger, hvorav 5 er i fast full stilling, 2 er konstituert i full stilling, 4 i 50% og 5 i mindre stillingsprosjenter. I tillegg er en 50% knyttet til medisinsk intermedieovervåking. Overleger går i 7 delt seksjonert vakt med endoskopiberedskap. En tilstreber å konstituere erfarne LIS inn i denne funksjonen etter tilstrekkelig opplæring slik at de behersker endoskopi og behandling av akutte blødninger Det skal være tilgang for konsultasjon med mer erfaren kollega.

Akademiske bistillinger/ andre

En professor I, to professorer II og en 1.amanuensis i 20%. Leder av Nasjonalt Senter for Gastroenterologisk sonografi (NSGU) (80% stilling) samt leder av Nasjonal kompetansetjeneste for funksjonelle mage-tarmsykdommer (NKFM) (50% stilling) er knyttet til Gastroenterologisk Seksjon. 1 overlege har 50% PhD stipend og tre 50% postdoc.

LIS

Vi har 6 LIS, hvorav 4 går LIS3 løp i fordøyelsessykdommer og 2 har 3-6 mnd rotasjonsstillinger i LIS 2 utdanning eller i gammel ordning for indremedisin. 2 av LIS 3 har endoskopistillinger. Går da halv eller ingen vakt.

Fire LIS går i primærvakt, og er borte fra seksjonen ca. halvparten av tiden. Tjenesteplanene til LIS går over 27 uker med 11 delt vakt, faglig fordypning, poliklinikk og to avspaseringsuker.

Organisering av driften

Seksjonens leger fordeler oppgavene på følgende måte:

1) Avdelingsarbeid: 2 grupper: 1 overlege og minst 1 LIS2/3 og 1 LIS1. Generell indremedisin og spesialoppgaver innen spesialiteten fordøyelsessykdommer.

2) Poliklinikk: Alle overleger har minst 1 poliklinikkdag. LIS-2 har en halv poliklinikkdag, mens LIS 3 i fordøyelsessykdommer har en hel poliklinikkdag. Pasientene har problemstillinger med hovedfokus på fordøyelsessykdommer. LIS konsulterer med erfaren kollega ved behov.

1) formiddag pr uke tilstrebes det at LIS 3 kan være ansvarshavende lege ved behandlingspoliklinikken for pasienter med inflammatoriske tarmsykdommer (IBD).

3) Endoskopi/ prosedyre/ ultralyd: På 9 forskjellige stuer. Prosedyrer fordeler seg på gastroskopi, coloskopi, (Diagnostisk og intervensjon av alle typer), ultralyd, sonder/PEG, leverbiopsier, ERCP, EUS, pH/ manometri av spiserør). Henviser til aktivitetstall. Ambulante coloskopier registreres i gastronet. Endoskopiene utføres av seksjonens overleger og av to LIS i skopistilling med tilgang på veiledning etter kompetansenivå og behov. Det er kveldspoliklinikk 2 kvelder i uka frem til kl 20.

Øvrige spesialundersøkelser som utføres på med us/ i poliklinikk:

- Elastografi av lever
- 24-timers pH- og impedansmålinger i øsofagus og ventrikkel.
- Trykkmålinger i øsofagus og i rectum/anus.
- Ventrikkelens adaptive relaksasjon undersøkes med ultralyd.
- Pusteprøver (14C-urea) og Laktulose pusteprøve (Bakteriell overvekst).
- Malabsorbsjonsutredning med bestemmelse av fett i feces
- Motilitetskapsel (SmartPill)
- Endoskopisk ultralyd med intervensjonsmuligheter.
- Kontrastforsterket ultralyd (CEUS)
- MAI utredning ("undersøkelsesbatteri" med henblikk på matoverfølsomhet)
- Sekretintester, gastroskopibaserte
- Utredning av pasienter med diabetisk gastroparese
- Kapselendoskopi
- Singel ballong-enteroskopi
- Innleggelse av TIPS sammen med radiologisk avdeling
- Avanserte endoskopiske prosedyrer inkludert POEM, gastroenterostomier, nekrosectomier, EMR, RFA ect.

Faglig samarbeid

Seksjonen samarbeider nært med Mottaksklinikken, Gastrokirurgisk seksjon, Kvinneklinikken, Radiologisk avdeling og Barneavdelingen om forskning, diagnostikk og behandling. Videre deltar seksjonens leger i generell indremedisinsk beredskap i samarbeid med andre av medisinsk avdelings seksjoner.

Hver fredag har avdelingen IBD-møte hvor leger fra andre sykehus som Førde, Voss, Stord og DSH kan drøfte sine spesielle pasienter. IBD-gruppen har tett kontakt med Nasjonalt behandlingssenter for gynekologiske fistler. Utdanningskandidatene ved HUS presenterer sine pasienter.

Tverrprofesjons samarbeid

Seksjonens leger har omfattende samarbeid med en rekke andre profesjonsgrupper (Sykepleiere med og uten spesialutdanning, fysioterapeuter, ernæringsfysiologer, bioingeniører, sosialtjenesten, psykologer, radiografer, hjelpepleiere/ assistenter) i daglig tverrfaglig arbeid omkring pasienter med fordøyelsessykdommer og generelle indremedisinske problemstillinger. Sykepleier poliklinikk opprettet for PEG stell, IBD og IBS poliklinikk.

Seksjonen driver lærings og mestringskurs innen følgende områder

- Funksjonelle tarmsykdommer
- IBD
- Cøliaki

Litteraturtilgjengelighet

De mest sentrale gastroenterologiske tidsskrifter står i egen hylle på Medisinsk undersøkelse. Oppdaterte lærebøker finnes hos den enkelte overlege, men er lett tilgjengelig for alle legene ved seksjonen. Vi har i tillegg tilgang til elektroniske læreverk. Forøvrig er Universitetsbiblioteket tilgjengelig, og yter god service med litteratursøk og bestilling av artikler. Sykehuset har tilgang til "Up-to-date" online og Helsebiblioteket. Avdelingen har egne metodebøker som ligger tilgjengelig på intranett.

Spisskompetanse

Seksjonen har spisskompetanse innen de fleste områder av fordøyelsessykdommer. Noen nevnes spesielt:

- Det drives intervensjonsendoskopi på avansert nivå (EUS, POEM, ESD, Endoskopiske gastrostomier etc)
- Ultralydundersøkelser inkl. kontrastforsterket ultralyd (CEUS) og endoskopisk ultralyd benyttes mye både i den daglige klinikk og i forskning.

- Alle aspekter av fagområdet funksjonelle mage-tarmsykdommer er godt dekket gjennom kompetansesenterets personell.
- Avdelingen har spesialkompetanse i matoverfølsomhet gjennom samarbeid med avdeling for yrkesmedisin.
- IBD gruppen har bred kompetanse innen området IBD.
- Avdelingen har spisskompetanse innen kroniske pankreassykdommer.

Om tjeneste i mottaksklinikken

Mottaksklinikken er utformet som en egen klinikk under Helse Bergen med arealer i hovedblokkens 2 etg. Tjenesten her håndterer korte forløp fra akuttmottak og inntil 5 dagers innleggelse. Samarbeidsavtale åpner for at kandidater som roterer til mottaksklinikken har mulighet for 6 mnd tjeneste her. Under denne tjenesten har kandidaten dagarbeid med klinikkens pasientkategorier, deltar i mottaksklinikkens vaktordning og har avsatt en dag til spesialisert gastroenterologisk poliklinikk og endoskopier, i tillegg til avsatt tid til fordypning og deltagelse i gastroseksjonens strukturerte internundervisning. Klinikken har ansatt gastroenterolog, men kandidaten har også god mulighet for å konsultere med leger i gastroseksjonen. Kandidaten tildeles veileder i gastroseksjonen for hele utdanningsløpet.

Tjenesten i mottaksklinikken skal bidra til at LIS delvis kan oppnå følgende læringsmål gjennom læringsaktiviteter som spesifisert i kompetanseportalen: LM023, LM024, LM026, LM027, LM030-035, LM038, LM039, LM043, LM048, LM049, LM051-LM055, LM060, LM064, LM074, LM080. LM081, LM084, LM091-094, LM097, LM099

Om tjeneste ved Medisinsk avdeling, Voss sykehus

Medisinsk avdeling ved Voss sykehus holder til i eget bygg på Voss, men ligger organisatorisk inn under Helse Bergen og håndterer i et nedslagsfelt på ca 30000 Gastromedisinske problemstillinger innenfor indremedisinsk avdeling. Sykehuset har egen gastromedisinsk poliklinikk, IBD infusjonspoliklinikk og undersøkelsesavdeling som gjennomfører gastroskopier, koloskopier og en del tilleggsprosedyrer. Undersøkelsesavdelingen ved Voss sykehus gjennomførte i 2018 1323 gastroskopier og 843 coloskopier.

Avdelingen har to stillinger for gastroenterolog. Det tilstrebes å holde 1 kandidat i opplæring i fordøyelsessykdommer. Kandidaten tilbys variert tjeneste på sengepost, i undersøkelsesavdeling, poliklinikk og som deltager i 7-delt generell indremedisinsk vakt.

Hovedtyngden av opplæringen ved Voss sykehus er strukturert prosedyreopplæring etter samme mal som på Haukeland. Kandidaten tildeles veileder ved Voss sykehus under tjenestetiden og gjennomfører strukturert veiledning etter samme mal som i på Haukeland. Videre følges avdelingens egen plan for internundervisning som også inneholder temaer innen fordøyelsessykdommer. Kandidaten har avsatt tid til fordypning i tjenesteplan og gis fri til inntil 2 obligatoriske kurs i fordøyelsessykdommer per år. Dokumentasjon og godkjenning av innfridde læringsmål foregår i kompetanseportalen i samråd med veileder.

Ved tjeneste i Voss sykehus vil følgende læringsmål kunne berøres i innledningen av LIS 3 utdanning i fordøyelsessykdommer:

LM001-003, LM007, LM014, LM019, LM022-035, LM37-40, LM042-046, LM048-057, LM062-068, LM070-076, LM078-082, LM084-LM089, LM091-LM094, LM097-099

Som del av individuell utdanningsplan i fordøyelsessykdommer kan LIS 3 kandidater innen fagområdet gjennomføre 12 mnd tjeneste ved Voss sykehus. Det er fra regionalt utdanningsråd definert at kandidater fra Voss sykehus som et minimum vil ha behov for 18 mnd sentraltjeneste for å oppnå de resterende læringsmålene med god kvalitet. Slik tjeneste er sikret gjennom intern samarbeidsavtale med gastroseksjonen, Haukeland universitetssykehus.

Beskrivelse av utdanningsløpene

Forløpende for LIS 2 og LIS 3 er under etablering fra 1.3 2019. Læringsmål og læringsmidler er beskrevet utførlig i sentralt prosjekt. Følgende hovedpunkter gjelder for de enkelte forløp:

Alle LIS er primært tilknyttet sengeposten. Tjeneste ved Medisinsk undersøkelse og Medisinsk poliklinikk er en integrert del av tjenesten. For spesialistkandidatenes vedkommende ønsker vi en noenlunde lik fordeling mellom postarbeid og arbeid ved undersøkelsesavdeling og poliklinikk. De fleste LIS ved HUS har ca halvparten av arbeidstiden som generell vakt i Akuttmottak.

LIS 2 Løpet:

LIS 2 forløpet i Helse Bergen har en definert minstetid på 30 mnd.

De 151 aktuelle læringsmålene med læringsmidler er tenkt oppnådd gjennom rotasjon mellom mottaksklinikken og de indremedisinske seksjoner. For kandidater som går hele sitt forløp på HUS vil LIS 2 modulen i størst mulig grad slutføres før en går videre med planen for LIS 3 i fordøyelsessykdommer. Gastroseksjonen mottar LIS2 kandidater i dette utdanningsløpet i 3-6 mnd rotasjoner. For detaljer i forløpene viser i hovedsak til medisinsk avdelings utdanningsplan for dette forløpet.

LIS 3 Løpet:

Seksjonen gir tilbud om komplett tjeneste for alle 98 læringsmål.

Minstetid for LIS 3 forløpet i fordøyelsessykdommer er 30 måneder.

Seksjonen tilbyr også sentraltjeneste for andre foretak som spesifisert nedenfor.

Haraldsplass og Voss sykehus tilbyr basalopplæring av LIS 3 innen fagområdet med de definerte krav til sentraltjeneste.

Tjenesten i gastroseksjonen, HUS kan også innebære 3-6 mnd rotasjon til mottaksklinikken. Det jobbes også med mulighet for å utnytte veiledningskapasitet og aktivitet hos privat avtalespesialist (Tidligst klar 2020).

Stillingsforhold

Alle egne kandidater har fast stilling ved seksjonen. Kandidater som roterer fra andre foretak for sentraltjeneste beholder sin faste stilling lokalt og tilbys midlertidig stilling i lengde tilsvarende forventet utdanningsløp.

Som hovedregel tiltres fast stilling ved utsendende sykehus etter endt tjeneste ved HUS.

Forløpene må fordeles mellom kandidater som har hele utdanningsperioden i Helse Bergen og kandidater som roterer for sentraltjeneste.

Det komplette utdanningsløpet

Introduksjonstjeneste: 6-12 mnd i sengepost og poliklinikk. Alternativt 12 mnd ved DSH eller Voss sykehus.

Prosedyretjeneste: (6-)12 mnd: Endoskopiopplæring (diagnostisk endoskopi) og ultralyd). Også tid for andre deler av obligatorisk prosedyreopplæring i henhold til læringsmålene.

Tjeneste som erfaren LIS: 6-12 mnd med fortsatt veksling mellom postarbeid, prosedyrer og poliklinikk. Vekt på terapeutiske prosedyrer (PEG, Hemostase, polypektomier, blokkinger, stenter). Det tilstrebes konstituering minst 6 mnd som endoskopivakt/ seksjonert gastrobakvakt. Det er også mulighet for rotasjon

mot intermedieærenheten der en har spesielt ansvar for gastromedisinske pasienter som krever ekstra overvåkning.

Sentraltjeneste

Seksjonen tilbyr koordinert sentraltjeneste i henhold til instruksjon fra regionalt utdanningsråd med følgende minstetider for tjeneste

- 1: Haraldsplass sykehus: 18 mnd
- 2: Voss sykehus: 18 mnd
- 3: Helse Førde: 12 mnd
- 4: Helse Fonna: 12 mnd

For disse kandidatene vil denne tjenesten utelukkende foregå på gastroseksjonen. Mange vil ha gjennomgått grunnleggende endoskopiopplæring. Tjenesten må her individualiseres i samråd med veileder for å oppnår de resterende læringsmål innen oppsatt tjeneste. Som hovedregel tilbys 6 mndr prosedyretjeneste og for øvrig 6-12 mndr tjeneste som alternerer mellom post, poliklinikk og prosedyrer. Mange vil være gode kandidater for konstituering til seksjonert vakt.

Nærmere beskrivelse av tjenesten

Arbeid ved sengepost

Ansvaret er delt i 2 grupper med 6-8 pasienter i hver gruppe.

Avdelingsmøte: Starter alle hverdager med en felles, kort orientering om nye pasienter og hendelser siste døgn. Møtet er i utgangspunktet obligatorisk for alle leger og inkludert i tjenesteplanen til avtroppende LIS.

Previsitt/ Visitt: Sammen med sykepleier. En overlege har overordnet ansvar for posten. Previsitten er en kort gjennomgang av pasientene med gruppeansvarlig sykepleier. Ledes av den legen som skal gå visitt. Postoverlegen er tilgjengelig for alle gruppene under previsitt. Tjenesten for LIS omfatter postarbeid med visitt, undersøkelser, journalnotater, pasientsamtaler, utskrivninger og epikrisearbeid. Et moderne UL apparat er tilgjengelig på posten. Nødvendig supervisjon gis av overlegene som også tilser nye og spesielt dårlige pasienter.

Ettervisitt: En grundig faglig gjennomgang av alle pasientene sammen med overlegene foregår hver dag fra kl. 1500-1530 på posten. Faglige diskusjoner mellom legene foregår her.

Kontinuitet i pasientbehandlingen tilstrebes gjennom uken så langt mulig.

Arbeid ved undersøkelsesavdeling

Spesialistkandidaten utfører aktuelle prosedyrer først under veiledning, og deretter selvstendig. Prosedyrer fordeler seg mellom gastroskopier, koloskopier, terapeutiske endoskopier og ultralydundersøkelser.

Systematikk i prosedyre opplæringen:

- 1) Obligatorisk basalkurs i endoskopi før opplæringen starter.
- 2) Videre opplæring på fantom tilgjengelig for gastroskopi, koloskopi, EUS, ultralyd og terapeutisk endoskopi.
- 3) Minimumskrav er hengt opp på undersøkelsesrommene.

Gastroskopi: Et minimum for å kunne gjøre selvstendige gastroskopier er at man har sett på 5 undersøkelser og deretter utført 30 undersøkelser under kontinuerlig supervisjon. Deretter 50 selvstendige gastroskopier med navngitt spesialistkompetent lege* som "back-up" (* innført i programmet).

Kolonoskopi: Opplæring starter når kandidaten behersker gastroskopi. Vanligvis etter ca 100-200 prosedyrer. Samme tilgang til supervisor som i gastroskopiopplæringen.

Endoskopisk hemostase: Etter utsjekk på gastroskopi/coloskopi får spesialistkandidatene opplæring i (injeksjonsbehandling, hemoclips, hemospray, bipolar elektrokoagulasjon, strikklisering og bruk av APC) med utsjekk før evt. konstituering i bakvakt.

ERCP: Etter innføringen av MRCP gjøres det kun et mindre antall ERCP på med. avd., og vi kan derfor ikke tilby praktisk opplæring i ERCP. Leger under utdanning deltar i vurdering av indikasjon og tolkning av funn. Det er mulighet for å delta under undersøkelsen både på medisinsk og kirurgisk avdeling.

Transabdominal ultralyd: Alle spesialistkandidater tar obligatorisk kurs i gastrointestinal ultralyd. Det er god tilgang på apparater. Seksjonen har utarbeidet et standardisert program for ultralydutdannelsen. Det er avsatt tid i skopitjeneste sammen med erfaren ultralydoperatør. Point of care ultralyd undervises 1 gang per år i obligatorisk, rullerende ABC undervisning for alle LIS.

EUS: Leger under utdanning deltar i vurdering av indikasjon og tolkning av funn. Det er også mulighet for å delta under undersøkelsen. Praktisk opplæring gis til utvalgte kandidater og kan starte allerede under LIS-utdanning.

PEG/ Sonder: Det stort volum for innleggelse av alle typer av PEG, og spesialistkandidatene behersker flere tilnærminger i løpet av tjenesten. Egen opplæring i bruk av sengstaken sonde årlig.

pH/ Manometri av spiserør: Spesifikk opplæring gis ikke, men alle kandidater oppfordres til å bruke noe av fordypningstiden til tilstedeværelse i forbindelse med utføring og tolkning av slike undersøkelser, samt delta i MDT møte for spiserørsmotilitet.

Leverbiopsi: Opplæring i leverbiopsi gis av erfaren overlege. Alle får fylt sin prosedyreliste for observasjon og de fleste lærer å ta selvstendige ultralydveiledede biopsier.

Arbeid på poliklinikken

LIS har konsultasjonspoliklinikk innarbeidet i tjenesteplanen. Liste over hvilke pasienter som kommer på poliklinikken er tilgjengelig i DIPS slik at kandidaten kan forberede seg, planlegge og rekvirere relevante undersøkelser. Overlege er tilgjengelig for å drøfte konkrete problemstillinger både før, under og etter konsultasjonen.

Introduksjon av nye LIS

Nye LIS introduseres i avdelingen på følgende måte:

1: Skriftlig introduksjonsinformasjon sendes ut på forhånd

2: Introdag:

- Felles møte med Avdelingsdirektør
- Administrativt mottak ved medisinsk sekretariat. Kort omvisning i avdelingen og utdeling av ID kort, klær.
- Møte med seksjonsoverlege og omvisning i seksjonen.

3: Tidlig medarbeidersamtale og tildeling av veileder.

- Tildeling av kurspakke nyansatte (Introkurs IKT. aHLR kurs)
- Tildeling av avdelingens generelle kurspakke for regelmessig gjennomføring (Brannvern, IT sikkerhet, hygiene)
- Tildeling av aktuelle kompetanseplaner i lis utdanningen

4: Utforming av individuell utdanningsplan sammen med veileder.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling.

Veiledning

Alle kandidatene har personlig veileder, og har utarbeidet individuell utdanningsplan. For kandidater i fordøyelsessykdommer er veileder godkjent spesialist i fordøyelsessykdommer. Veiledningen foregår i arbeidstiden med fast innkalling 1. tirsdag i måneden.

For alle som følger ny modell for LIS 3 utdanning er veiledning, kurs og prosedyreopplæring lagt inn i kompetanseportalen og kan følges i egen app.

Kandidater som følger overgangsordning følger individuell utdanningsplan etter gammel mal.

Evaluering av faglig progresjon:

Foregår i samråd med veileder med eller ruten hjelp av kompetanseportalens oppsatte læringsmål og midler. Kandidatene gis regelmessig tilbakemelding på faglig progresjon i veiledningssamtalene.

Råd gis i forhold til hvor kandidaten skal konsentrere sin innsats til enhver tid og bidrar i dialogen med seksjonsleder/ listefører for å sikre adekvat tjeneste.

Evaluering av egnethet

Foregår i felleskap av overlegekollegiet. De fleste tilfeller håndteres dette ukomplisert under avsatt veiledningstid. Hvis kandidaten fremstår uegnet må seksjonsleder i samråd med avdelingsleder på medisinsk avdeling gi uttalelse.

Et forhåndsdefinert utvalg av læringsmålene skal før endelig godkjenning vurderes i evalueringsskollegium for kandidater som følger ny ordning.

Deltagelse i faglige møter

Kandidater oppfordres til å delta i seksjonens MDT møter for Inflammatoriske tarmsykdommer, funksjonelle tarmsykdommer og spiserørssykdommer.

Kurs og kongresser

Spesialistkandidatene får permisjon til deltagelse på obligatoriske og tellende kurs, eventuelt faglig viktige møter/ internasjonale kongresser med inntil 2 uker per år. Utover 2 ukers permisjon kan, dersom den daglige driften tillater det.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Når en LIS mener at et læringsmål er oppfylt legges en kort beskrivelse inn i kompetanseportalen, læringsmålet signeres av LIS og meldes så automatisk opp til veileder. Læringsmålet godkjennes så etter en diskusjon av det aktuelle læringsmålet ved veileder.

Et utvalg av læringsmål (Se sentral plan for læringsmål i Helse Bergen) godkjennes etter evaluering i evalueringsskollegium i løpet av siste halvår av tjenesten. Etter at alle læringsmål er godkjent av kandidat og veileder går forløpet til godkjenning hos utdanningsansvarlig overlege.

Teoretisk undervisning

Systematikk i prosedyreopplæring er beskrevet over. Som rutine skal berørte læringsmål tydelig defineres ved foredragenes start. To undervisningstimer med teori, dvs 90 minutter per uke i 36 uker/år, er obligatorisk for spesialistutdannelsen.

Denne organiseres som følger ved HUS:

- Tirsdag til torsdag: 25 minutter morgenundervisning som ledd i fellesundervisning i generell indremedisin. Ukene fordeles mellom de indremedisinske seksjoner og hver 5. uke inneholder relevante tema for spesialiteten fordøyelsessykdommer.
- Hver torsdag kl 1200-1300 har alle legene ved gastroseksjonen lunsjmøte. Hele timen benyttes til spesialistutdanning ved at en av legene gjennomgår et faglig emne som tildeles i henhold til systematisk roterende temaoversikt (Se vedlegg). Innleggene går på omgang mellom legene og LIS bidrar i stor grad. Berørte læringsmål skal defineres ved foredragenes start. Forelesningen overføres via videolink til LIS ved Voss Sjukehus og Haraldsplass Diakonale Sykehus. Forberedelse for LIS foregår i fordypningstiden.
- 45 minutter er fellesundervisning med gastrokirurgene hver mandag kl 1530 til 1630. Også her oppfordres det til å velge tema fra liste. Berørte læringsmål skal defineres ved foredragenes start. Forelesningen overføres via videolink til LIS ved Voss Sjukehus og Haraldsplass Diakonale Sykehus.
- 90 minutter er satt av til kasusmøte i IBD hver fredag. Her gjennomgås aktuelle pasienter, samt aktuell ny litteratur. LIS innkalles rutinemessig og har anledning til å delta.

Annen undervisning:

- Patologimøte: Demonstrasjon av aktuelle kasus utvalgte torsdager kl 12.00-12.15, ofte med en utdypende faglig diskusjon.
- Mandager er det mulighet for LIS å møte på avdelingens forskningsmøte. På disse møtene diskuteres spesielt forskningsrelaterte emner.
- Hver onsdag er det et administrasjonsmøte fra 12.00-13.00. Siste 10 minutter er satt av til diskusjon av vanskelige kasus.
- Annenhver fredag foregår 1 time fellesundervisning for hele sykehuset. Ansvar rulleres mellom avdelingene.

Avdelingen har systematisk undervisning i bruk av medisinsk teknisk utstyr: Endoskopirack/ Utstyr, Ultralydapparater, diatermi. Disse sesjonene har obligatorisk oppmøte. Det jobbes med å utforme obligatoriske e-læringskurs.

Samlet utgjorde avdelingens undervisningsplan cirka 80 undervisningstimer i 2018.

Felles kompetansemål (FKM)

Felles kompetansemål er tildelt som plan i felles kompetansemodul.

Teoretisk undervisning under temaene Etikk, Kvalitet og pasientsikkerhet, Livverkt, pasient og brukermedvirkning, systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse dekkes inn i obligatorisk administrasjon og ledelseskurs.

Temaer som pasient og pårørende opplæring, samhandling, kommunikasjoner, kunnskapshåndtering og forskningsforståelse dekkes inn gjennom internundervisning og veiledning og eventuell gruppeveiledning. Kandidater oppfordres til å bidra i seksjonen LMS kurs.

I samråd med seksjonsleder og veileder tildeles alle LIS en konkret oppgave innen kvalitetssikring- / forbedring- / pasientsikkerhetsarbeid.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Seksjonen har eget utdanningsutvalg. Avdelingens utdanningsutvalg består av Kim Nylund (Leder/ utdanningsansvarlig overlege), Birgitte Emken, og Ingrid Nordaas (utdanningskandidat).

Utdanningsutvalget har 4 møter i året.

Forskning

Seksjonen ved HUS har utstrakt forskningsaktivitet. Seksjonen har 10 overleger med forskningskompetanse i form av doktorgrad.

Hvordan forskning er integrert i avdelingens/seksjonens virksomhet

- Mulighet for LIS å møte på avdelingens forskningsmøte. På disse møtene diskuteres spesielt forskningsrelaterte emner.
- Seksjonen har et aktivt forskningsmiljø, og spesialistkandidatene oppmuntres til å delta med egne prosjekter eller skrive artikler med god veiledning.
- Seksjonen har en liberal holdning til delt stilling mot forskerstilling ved UiB eller Helse Vest.

Spesialistkandidater ved Voss Sjukehus har mulighet til å delta i forskningsaktivitet ved HUS både mens de er lokalisert ved Voss sjukehus og når de har sin sentraltjeneste ved HUS

Hvordan det undervises i vitenskapsteori, forskningsmetodikk og –etikk

- Grunnleggende vitenskapsfilosofiske emner diskuteres regelmessig i ukentlig forskningsmøte.

- Kandidater i strukturert forskningsprogram deltar i egne kurs i forskningsmetode og good clinical practice.
- Temaet og muligheten for forskning tas opp i veiledning. Hvordan det organiseres at LIS i løpet av sin gruppe I-tjeneste minimum deltar i et prosjekt innen forskning, fagutvikling eller kvalitetssikring?
- Tilrettelegging er beskrevet over.
- Forskning er ikke en obligatorisk del av seksjonens LIS utdanning, men det oppfordres til dette og det er gode muligheter for å delta.
- Kandidater som ikke forsker vil regelmessig få oppgaver innen andre felter av seksjonens fagutviklings og kvalitetsarbeid.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetning vil det utarbeides en individuell utdanningsplan for LIS, som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer), basert på hvor i utdanningsløpet LIS starter. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder og evt. utdanningsansvarlig overlege. Planen skal godkjennes av leder

Simulering og ferdighetstrening

Utdanningskandidaten har tilgang til simulator for gastroskopi, coloskopi, EUS og ultralyd. Videre lager avdelingen regelmessig fantom for øving på leverbiopsi i forbindelse med obligatorisk kurs i gastroenterologisk ultralyd.

Bruk av simulatorer og fantomer foregår sammen med superbruker/ supervisør. Øvrig ferdighetstrening og prosedyreopplæring foregår gjennom tjeneste i skopistilling etter program beskrevet tidligere.

Det tilstrebes at opplæringen skal foregå i trygge rammer både for opplæringskandidat og pasient.

Tillitsvalgte

Avdelingen har egne valgte tillitsvalgte for Yngre legers forening og et eget avdelingsverneombud.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med Seksjonsoverlege eller utdanningsansvarlig overlege (Som også er leder for seksjonens utdanningsutvalg.)

